

Hepatitis C

Kakva je to bolest

To je ozbiljna upalna bolest jetre. Uzročnik je virus kojega ima nekoliko vrsta. On uzrokuje akutnu (naglu) ili kroničnu (dugotrajnu) upalu jetre. U Americi je, na primjer, zaraženo 3% sveukupnoga stanovništva, u Hrvatskoj ispod 2%, a u Egiptu čak 22%. U svim zemljama na svijetu najviše su zaraženi narkomani koji si sami uštrcavaju drogu u vene nesterilnom iglama i štrcaljkama. U Hrvatskoj je zbog toga tim virusom zaraženo čak 70 % narkomana.

Kako se možemo zaraziti

Zaraza se širi preko direktnog kontakta sa krvlju zaražene osobe. Zato nemojte upotrebljavati tuđe britvice, žilete, brijaće aparate, pincete, škarice za nokte, rašpice za nokte, češljeve, četkice za zube. Ako ste ovisnik o drogama ne upotrebljavajte već korištene igle i štrcaljke. Virus može biti i na slamki kojom se u nos ušmrkava droga u prašku (kokain), ako ga je prethodno koristila zaražena osoba. Možete se zaraziti i spolnim odnosom sa zaraženim muškarcem ili ženom. Toj zarazi su više skloni muškarci u srednjoj dobi, osobito ako su i alkoholičari. Zaražena roditelja može u porodu zaraziti svoje novorođenče. Zaraza je osobito česta prilikom tetoviranja ili stavljanja piercinga. Zatvorenici koji se često tetoviraju u nesterilnim uvjetima češće su zaraženi tim virusom. Muškarci koji su aktivni homoseksualci, često su zaraženi virusom bolesti koja se na hrvatskom jeziku zove kopnica. (To je bolest poznata pod stranim nazivima HIV, SIDA ili AIDS). Takvi bolesni ljudi imaju vrlo slabu otpornost. Zbog toga oni vrlo često obolijevaju još i od virusa hepatitisa C.

Zaraza se može dogoditi u zdravstvenoj službi ako se sestra ili liječnik slučajno ubodu iglom kojom su prethodno davali lijek bolesniku sa hepatitisom C. Bolničke spremačice su u povećanom riziku jer dolaze u dodir sa krvlju dok sakupljaju krvavu posteljinu i rublje, te otpad u kojem je krvava gaza, vata ili krvavi higijenski uložak žene oboljele od hepatitisa C. Zaraza je moguća i u stomatološkoj ambulanti.

Tijek bolesti

Čovjek se zarazi, a da niti ne opazi. Vrijeme od zaraze do pojave bolesti traje od 2 tjedna do 6 mjeseci. Bolest je u početku podmukla: većina zaraženih ljudi (60 do 70%) nema gotovo nikakvih znakova bolesti. Virus je u toj fazi bolesti kod njih pritajen, ali on razara jetrene stanice. Manji broj zaraženih (30 do 40%) osjeća umor, mučninu, povraća, ima loš apetit, osjeća bol pod desnim rebranim lukom, ima bolove u zglobovima i mišićima i gubi na težini. Bolesnici imaju mokraću boje poput tamnoga piva. Stolica im je svjetla, sive boje. Samo 10% zaraženih ljudi ima žute bjeloočnice i žutu kožu.

Kod 80% zaraženih ljudi bolest prelazi u kronični oblik. Nakon 20 godina bolovanja od kroničnoga hepatitisa C na jetri može nastati ciroza ili rak. Ciroza jetre znači propadanje jetrenih stanica, stvaranje ožiljaka na jetri koje vodi k smrtonosnom zatajenju jetre.

Oko 25 % bolesnika s rakom jetre imalo je prethodno zarazu s tim virusom.

Važno je znati

Hepatitis C ne možete dobiti preko hrane, vode i drugih pića, preko tanjura i pribora za jelo, rukovanjem, grljenjem, kašljanjem, kihanjem ili dojenjem.

U Hrvatskoj se od 1993. dobrovoljni davaoci krvi najprije testiraju na hepatitis C. Ako imaju hepatitis C, ne mogu biti davaoci krvi. Zbog toga se kod nas bolesnici, koji dobivaju transfuziju krvi radi raznih drugih bolesti, ne mogu zaraziti virusom hepatitisa C.

Kako se postavlja dijagnoza

Kod sumnje na hepatitis C potrebna je analiza krvi. Pretraga je besplatna, brza i radi se na uputnicu koju vam izdaje vaš obiteljski liječnik.

Liječenje

Danas postoje lijekovi protiv toga virusa. Cilj liječenja je spriječiti razmnožavanje virusa u tijelu. Liječenje je dugotrajno. Uspješno se izliječi 40-80 % bolesnika, a to ovisi o vrsti virusa - uzročnika.

Zaključak

Ako sumnjate da ste se zarazili, odmah se javite svomu liječniku i napravite krvnu pretragu. Ako se zaraza potvrdi, odmah se počnite liječiti da ne dobijete komplikacije bolesti. Ako ste bili u sumnjivim okolnostima, a nalaz vam je uredan, dobro čuvajte nadalje svoje zdravlje. Protiv toga virusa još uvijek nema djelotvornoga cjepiva.